

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 7CoE/16/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8815207223
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Branislav Breza
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8815207223.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v exekučnej veci oprávneného: BENCONT INVESTMENTS, s.r.o., so sídlom v Bratislave, na ul. Vajnorskej č. 100/A, proti povinnému: R. G., nar. XX.XX.XXXX, bývajúcej v F. U. č. XXX, o vymoženie sumy 595,58 eur s prísl., o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Vranov nad Topľou zo dňa 30.07.2015 č.k. 3Er/761/2015-13 takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e uznesenie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd napadnutým uznesením žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v predmetnej exekučnej veci sa vymáha plnenie zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy na základe exekučného titulu, ktorým je rozhodcovský rozsudok. Rozhodcovská doložka spotrebiteľom osobitne vyjednaná nebola.

Uvedené skutočnosti boli dôvodom k tomu, aby sa súdnej kontrole podrobila samotná rozhodcovská doložka. Pri tejto kontrole sa vzali do úvahy kritéria, na ktorých je založený inštitút neprijateľnej zmluvnej podmienky. V prejednávanej veci sa teda skúmalo, či rozhodcovská doložka začlenená v rámci podmienok štandardnej zmluvy nespôsobuje hrubý nepomer v právach a v povinnostiach v neprospech spotrebiteľa v zmysle ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku obsahuje úpravu preventívnej kontroly zákonnosti vykonávanej v rámci exekučného konania. Podstatou takejto kontroly je preskúmanie, či žiadosť, návrh a exekučný titul sú v súlade so zákonom. Pri zistení nesúladu so zákonom udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je možné. Len súlad všetkých troch písomností so zákonom umožňuje udelenie poverenia, kým naopak nesúlad, čo i len jednej z nich udelenie poverenia vylučuje. Ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zakotvuje nielen možnosť, ale aj povinnosť exekučného súdu zamietnuť žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v prípade nesúladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie, alebo exekučného titulu so zákonom.

Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa v zmysle ust. § 54 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka nemôžu odchyliť v neprospech spotrebiteľa od ustanovení Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Taktiež nesmú podľa ust. § 53 ods. 1 veta prvá Občianskeho zákonníka obsahovať ustanovenia spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ust. § 53 Občianskeho zákonníka obsahuje príkladný, teda neuzavretý výpočet neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách. Tento výpočet je zo strany zákonodarcu doplňovaný a precizovaný. V tomto výpočte je s účinnosťou od 1.1.2008 uvedená aj neprijateľná podmienka vyžadujúca od spotrebiteľa v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky riešiť spory s dodávateľom výlučne v rozhodcovskom konaní. To, ale neznamená, aby takáto neprijateľná

podmienka mala byť vyhodnotená inak u zmlúv uzatvorených pred 1.1.2008. Zmyslom a cieľom úpravy spotrebiteľského práva v Občianskom zákonníku je poskytnúť spotrebiteľom na Slovensku minimálne taký štandard ochrany ako stanovuje Smernica Rady č. 93/13/EHS.

Rozhodcovská doložka je súčasťou obsahu formulárovej zmluvy, ktorú oprávnený v rámci svojej podnikateľskej činnosti používa v prípadoch uzatvárania zmlúv rovnakého druhu a neurčitého počtu. Dojednanie rozhodcovskej doložky v spotrebiteľskej zmluve predstavuje neprijateľnú podmienku, ktorá je v zmysle ust. § 53 Občianskeho zákonníka neplatná. Spotrebiteľ sa totiž v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Tiež v tomto prípade povinný nemal možnosť podstatným spôsobom obsah predmetnej zmluvy ovplyvniť, nakoľko jej súčasťou boli všeobecné obchodné podmienky. Obsah zmluvy bol dopredu daný a spotrebiteľ ju mohol prijať buď ako celok, alebo odmietnuť. Rovnako obsah rozhodcovskej doložky bol dodávateľom vopred pripravený.

Keďže dojednanie rozhodcovskej doložky a následné konanie pred rozhodcovským súdom viedli vo svojich dôsledkoch k tomu, že spotrebiteľovi bola odopretá ochrana, ktorú mu poskytujú ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a Smernice Rady č. 93/13/EHS, súd prvého stupňa podľa ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie oprávnený. Navrhol uznesenie zmeniť tak, aby žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bolo vyhovené. Alternatívne požadoval rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Ako dôvod uviedol, že podľa ustanovenia § 44 ods. 2 veta prvá a druhá Exekučnému poriadku je súd oprávnený skúmať a vykonať ako dôkazy výlučne žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Exekučný súd nemá zákonné oprávnenie skúmať a hodnotiť iné listiny, napr. zmluvu o úvere, ktorá obsahuje rozhodcovskú doložku. Ak je exekučným titulom rozhodcovský rozsudok, súd príslušný na výkon rozhodnutia, alebo na exekúciu nie je vecne príslušný vo veci konať, či už ako súd vyššej inštancie, kasačný súd alebo súd konajúci o opravnom prostriedku ale práve a len ako tzv. exekučný súd. Exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, skúmať rozhodcovské konanie, ani zmluvu, na základe ktorej bol tento vydaný, keďže doručený rozhodcovský rozsudok, ktorý už nemožno preskúmať podľa ustanovenia § 37 má pre účastníkov rozhodcovského konania rovnaké účinky ako právoplatný rozsudok súdu (§ 35 zákona č. 244/2002 Z.z.). Podľa ustanovenia § 159 O.s.p. doručený rozsudok, ktorý už nemožno napadnúť odvolaním je právoplatný. Výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre účastníkov a pre všetky orgány. Len čo sa vo veci právoplatne rozhodlo, nemôže sa prejednať znova. Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere v ustanovení § 93b ods. 1 zakotvoval povinnosť bánk ponúknuť svojim klientom návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy. Právny predchodca oprávneného si túto svoju zákonnú povinnosť splnil. Exekučný súd nijako neskúmal vôľu povinného pri uzatváraní rozhodcovskej doložky a rovno bez akýchkoľvek skutkových či právnych dôvodov ju označil za neplatnú, nerešpektujúc princíp zmluvnej slobody. Oporu takéhoto postupu nemožno nájsť ani v slovenskom právnom poriadku, ani v európskej judikatúre, ktorá výslovne vyučuje, aby boli všetky rozhodcovské doložky per se označené za neplatné bez dôkladného skúmania skutkového stavu. Zároveň sa exekučný súd nijako nevysporiadal s odlišným právnym názorom, ktorý majú iné súdy toho istého stupňa, dokonca samotný exekučný súd. Nijako nezdôvodnil tento odlišný postup. Exekučný súd pri skúmaní žiadosti o udelenie poverenia vykonával samostatne nové dokazovanie skutkového stavu, na základe ktorého dospel k odlišným právnym záverom ako rozhodcovský súd v nachádzacom konaní. Oprávnený nemal možnosť vyjadriť sa k takto vykonaným dôkazom a k nanovo vytvorenému skutkovému stavu. Exekučný súd uprel oprávnenému právo byť účastným na takomto zisťovaní skutkového stavu, čím zasiahol do jeho práva podľa článku 48 ods. 2 Ústavy SR. Následne konštatoval zrušenie účinkov rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu. Záver o neplatnosti rozhodcovskej doložky nie je možné oprieť o Smernicu Rady 93/13/EHS. Tento nepriamy normatívny akt, ktorý je súčasťou úniijného práva je aktom výlučne sekundárnej povahy, ktorého priamy normatívny význam pre výklad národného zákona je výlučne indikatívny, v žiadnom prípade interpretačný. Do úvahy nemožno brať ani judikatúru ESD, nakoľko judikatúra ESD vzťahujúca sa na rozhodcovské doložky všeobecne alebo na rozhodcovské doložky v spotrebiteľských zmluvách nie je voči jednotlivcom a teda ani voči účastníkom tohto konania bezprostredne záväzná. Postupom exekučného súdu bol porušený princíp rovnosti účastníkov konania, keďže bez toho, aby povinný urobil akýkoľvek právny úkon ho nezákonne zvýhodňuje len na základe

jeho postavenia. Exekučný súd tak nahrádza pasivitu povinného. Práve súdy by mali viesť k dodržiavaniu zákonov a povinností a nie jednostranne zvýhodňovať dlžníkov, ktorí sa vlastným konaním ocitli na prahu exekúcie. Exekučný súd svojím postupom zneumožňuje uplatniť oprávnenému právo priznané exekučným titulom, ktoré účinky sa v zásade zhodujú s účinkami právoplatného rozsudku.

Odvolačný súd v zmysle zásad ust. § 212 O.s.p. preskúmal napadnuté uznesenie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. a zistil, že odvolanie oprávneného nie je opodstatnené.

Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvostupňovým súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

Len na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia je potrebné poukázať na skutočnosť, podľa ktorej špeciálna úprava spotrebiteľského úveru v čase uzatvorenia zmluvy bola obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Tento právny predpis účinný v čase uzatvorenia zmluvy v ust. § 2 písm. a) definoval spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle ust. § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy bola fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a spotrebiteľom podľa ust. § 3 ods. 2 tohto právneho predpisu fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania.

Základnou črtou spotrebiteľskej zmluvy je to, že je pre spotrebiteľa vopred pripravená a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy, alebo jej zmeny. Úver poskytnutý právnym predchodcom oprávneného túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy boli bez akýchkoľvek pochybností zmluvné dojednania majúce charakter všeobecných obchodných podmienok, ktoré povinný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli už vopred pripravené pre veľký počet spotrebiteľov.

Podľa dohodnutej rozhodcovskej doložky sa všetky spory zo zmluvy mali riešiť pred rozhodcovským súdom.

S prihliadnutím na uvedené, ak spor vyvolal dodávateľ podaním žaloby na rozhodcovskom súde spotrebiteľ sa takto začatému rozhodcovskému konaniu musel podrobiť. Podanie žaloby na rozhodcovskom súde má totiž rovnaké účinky, ako keby bola žaloba podaná na súde, pričom po začatí rozhodcovského konania nemožno v tej istej veci konať a rozhodovať na súde, čo je zrejmé z ust. § 19 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní.

Občiansky zákonník účinný od 1.1.2008 za neprijateľnú podmienku v ust. § 53 ods. 4 písm. r) považuje aj dojednanie vyžadujúce v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní.

Vychádzajúc z tohto ustanovenia zmluvná podmienka v štandardnej formulárovej zmluve, ktorá nebola so spotrebiteľom individuálne dojednaná a ktorá vyžaduje od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní bráni tomu, aby na základe nej vydaný rozhodcovský rozsudok mohol byť exekučným titulom na udelenie poverenia pre exekútora. O takúto zmluvnú podmienku ide aj vtedy, ak spotrebiteľ nemal možnosť vybrať si medzi rozhodcovským a všeobecným súdom, ak túto možnosť využil skôr dodávateľ. Z pohľadu spotrebiteľa je totiž rovnocenné, či riešenie jeho sporov prostredníctvom rozhodcovského konania mu vnúti štandardná zmluvná klauzula alebo dodávateľ svojím konaním podaním žaloby na rozhodcovskom súde. Na iné vyhodnotenie takejto neprijateľnej podmienky nie je dôvod ani u zmlúv uzatvorených pred 31.12.2007. Občiansky zákonník účinný do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky, a teda charakter neprijateľných podmienok mohli mať i iné podmienky spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a v povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Občiansky zákonník s takýmito neprijateľnými podmienkami spôsobujúcimi značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v ust. § 53 vždy spĺňal sankciu neplatnosti.

Keďže ust. § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka) išlo o neplatnosť absolútnu pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti. Ak teda dojednaná podmienka ukladajúca spotrebiteľovi podrobiť sa rozhodcovskému konaniu vyvolanému dodávateľom je pre jej neprijateľnosť neplatná, pre vykonanie exekúcie chýba základný predpoklad, a to právoplatný a vykonateľný exekučný titul. Rozhodcovský súd môže totiž vec v rozhodcovskom konaní prejednať len vtedy, ak medzi zmluvnými stranami bola v súlade s ust. § 3 zákona č 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov uzatvorená platná rozhodcovská zmluva o tom, že všetky alebo niektoré spory, ktoré medzi nimi vznikli alebo vzniknú v určenom zmluvnom, alebo v inom právnom vzťahu sa rozhodnú v rozhodcovskom konaní. Bez takejto platnej zmluvy majúcej buď formu osobitnej zmluvy alebo formu rozhodcovskej doložky k zmluve (§ 4 ods. 1 zákona č. 244/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov) akýkoľvek rozhodcovský rozsudok nemôže byť podkladom pre exekučné konanie.

V súvislosti s akoukoľvek rozhodcovskou zmluvou je potrebné dodať, že jej cieľom je dosiahnuť prejednanie prípadného sporu rozhodcom ako súkromnou osobou, na ktorého zmluvné strany delegovali takúto právomoc. Často krátko sa rozhodcovská zmluva vyjadrí len v podobe rozhodcovskej doložky, ktorá splyva s ostatnými podmienkami v štandardnej zmluve. V porovnaní s ostatnými zmluvnými podmienkami je predsa len význam rozhodcovskej doložky osobitný, pretože pri vzniku sporu súkromná osoba rozhodne o právach a právom chránených záujmoch s cieľom dosiahnuť nový kvalifikovaný záväzok z pôvodnej zmluvy. Keďže sa tak stane v súkromnom právnom procese, požiadavka na rešpektovanie princípov súkromného práva rozhodcom, vrátane princípu dobrých mravov je plne opodstatnená. Ak rozhodcovská zmluva nebola osobitne spotrebiteľom vyjednaná alebo vyplýva zo štandardnej zmluvy, a teda zo vzťahu fakticky nerovnovážneho, obavy, že slabšia strana si svoj osud v závažnej veci akou je prípadný neskorší rozhodcovský proces nedokáže náležite naplánovať sú plne namieste.

Rozhodcovskú doložku v predmetnej veci si povinný osobitne nevyjednal, nakoľko táto splyvala s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť, alebo sa podrobiť všeobecným obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu, ak ho vyvolal dodávateľ ako prvý. V subjektívne nearbitrabilnej (spotrebiteľskej) právnej veci zvlášť vznikajú pochybnosti o objektívnosti rozhodovacieho procesu. Miesto konania ani zďaleka nespĺňa požiadavku predvídateľnosti a dostupnosti, nakoľko rozhodcovský súd sa nachádza na druhom konci republiky a o poučení spotrebiteľa o rozdieloch medzi štátnym a rozhodcovským súdnym procesom niet ani zmienky.

Nedôvodným je i poukaz na odňatie možnosti oprávnenému konať pred súdom. Ustanovenie § 115 ods. 1 O.s.p. ukladá súdu povinnosť nariadiť pojednávanie iba na prejednávanie veci samej, ak tento zákon, alebo osobitný predpis neustanovuje inak. Odvolaním napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím vo veci samej. Navyše z listinných dôkazov predložených samotným oprávneným (zmluva o úvere a všeobecné obchodné podmienky) bolo možné posúdiť dojednanú rozhodcovskú doložku ako neprijateľnú.

Ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku ukladá súdu povinnosť preskúmať žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Pri zistení rozporu žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie musí byť zamietnutá.

Ak teda v rozhodcovskom konaní bola vec prejednaná na základe absolútne neplatnej rozhodcovskej zmluvy, exekučný titul v tomto konaní vydaný nemožno považovať za súladný so zákonom.

Vo vzťahu k tvrdeniam oprávneného o nemožnosti preskúmať súlad exekučného titulu tvoreného rozhodcovským rozsudkom s hmotným právom a o právnej neistote vyvolanej prekážkou právoplatne rozsúdenej veci je potrebné dodať, že k týmto tvrdeniam už zásadné stanovisko vyslovil Ústavný súd SR vo svojom uznesení zo dňa 24.2.2011 č.k. IV.US55/11 - 19. V odôvodnení tohto rozhodnutia poukázal nato, že ak Exekučný poriadok v ustanovení §44 ods.2 pojednával o skúmaní súladu exekučného titulu so zákonom ako takým (t.j. či už zákonom hmotnoprávného charakteru alebo zákonom procesnoprávného charakteru), exekučný súd mohol exekučný titul preskúmať aj z hľadiska príslušných hmotnoprávných zákonných ustanovení, a nie len z procesného hľadiska. Za neopodstatnenú označil i námietku o znemožnení plnenia vzniknutého zo zmluvy o úvere v dôsledku zastavenia exekúcie so strany štátneho orgánu. Uznesenie o zastavení exekúcie nebráni oprávnenému

domáhať sa na príslušnom súde podľa platných procesných predpisov vydania rozhodnutia znejúceho na plnenie dlžnej peňažnej sumy v zmysle úverovej zmluvy. Tieto závery ÚS SR sú plne akceptovateľné tiež v prejednávanej veci.

Ohľadne tvrdenia o povinnosti právneho predchodcu oprávneného podľa ustanovenia § 93b ods. 1 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách ponúknuť svojim klientom neodvolateľný návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy, k tomu už bolo vyslovené stanovisko Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení vydaným vo veci 2 MCdo 1/12 dňa 31.1.2013. V tomto uznesení, v ktorom sa zamietlo mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora bolo zdôraznené, že ani ustanovenie § 93b zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách nezbavovalo právneho predchodcu oprávneného povinnosti predložiť povinnému návrh na uzavretie rozhodcovskej zmluvy takým spôsobom, aby z neho bolo dostatočne zrejmé, že povinnému sa poskytuje možnosť voľby prijať alebo neprijať návrh na riešenie prípadných sporov výlučne v rozhodcovskom konaní a aby bolo z neho tiež zrejmé, že mu boli poskytnuté aj jasné a zrozumiteľné informácie, čo znamená riešenie sporov v rozhodcovskom konaní. Pokiaľ právny predchodca oprávneného takto nepostupoval, resp. takýto postup nebol oprávneným doložený listinami pripojenými k návrhu na exekúciu rozhodcovská doložka bola správne vyhodnotená ako neprijateľná. Rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak mala byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo tá ktorá voľba konkrétne znamená.

Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd postupom vyplývajúcim z ust. § 219 O.s.p. napadnuté uznesenie v celom rozsahu ako vecne správne potvrdil.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.